

Den Hâneker jaarverslag 2011

Van de voorzitter:

VOORJAAR

Na een intensieve periode waarin we als vereniging en met name het vorige bestuur, hebben gezocht naar wie we zijn en vooral naar wie we willen zijn. Zit Den Hâneker, passend bij de blik op de kalender, weer in het ritme van de getijden. Er is inmiddels een nieuw bestuur en een nieuwe structuur binnen de vereniging.

Een bestuur wat probeert te verbinden, te stimuleren en af te bakenen. Een ontwikkelgroep waarin de werkgroepen met elkaar de vereniging maken. Daarnaast de werkgroepen die op hun terrein het creatieve brein vormen.

Daarom kunnen we stellen dat het de verdienste is van vorige besturen, dat de vereniging weer terug is in de sfeer van rond de oprichting. Met de kerndoelen agrarisch natuurbeheer, energie en duurzaamheid, toerisme en educatie prominent in beweging. Denk maar aan de plannen “even opladen” en “mijn dak jouw dak” en op een wat langere termijn het plan rond de lekuiterwaarden. Ook de WAV vervult nog altijd een prominente rol binnen onze vereniging, net als, zij het wat meer op afstand, de zorgboeren en het prachtige streekcentrum. Kortom, de organisatie staat, de vrijwilligers zijn er, de sympathie dankzij de leden is er, plannen te over en bovenal de eerste grutto's zijn gesignaleerd.

Het voorjaar lonkt!

Uw voorzitter

Cees de Jong

Bestuur:

Begin 2011 hebben Teunis Jacob Slob en Ger Heester het “nieuwe Den Hâneker” gepresenteerd. Een nieuwe visie, een nieuwe structuur en een nieuw bestuur. Tijdens de vorming van het nieuwe bestuur hebben Herman van de Water, Kobie van Maarseveen en Klaas Damsteegt zich teruggetrokken. Tijdens de ledenvergadering van 30 november is Cees de Jong verkozen als voorzitter en Evert Gerards als algemeen bestuurslid. Het bestuur staat voor de taak om de volgende doelstelling concreet te maken:

“Den Hâneker is een vereniging voor natuur- en landschapsbeheer van boeren en burgers die zich inzet om de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden zodanig te beheren en te ontwikkelen dat het zijn aantrekkelijkheid behoudt, nu en in de toekomst”

Per 31 dec. 2011 bestond het bestuur uit de volgende personen:

Voorzitter	Cees de Jong
2 ^{de} voorzitter	Jonette Korevaar
Secretaris	Jan van Oostrum
Penningmeester	André van der Ham
Lid	Ria van Wijngaarden
Lid	Floor Kool
Algemeen bestuurslid en voorzitter van de ontwikkelgroep:	Evert Gerards

Van de penningmeester

De financiële stukken zullen 10 maart op de website worden geplaatst.

Deze geven een goed inzicht in de financiële positie van de vereniging.

Ook in financieel opzicht kunnen wij weer met vertrouwen naar de toekomst kijken.

Andre van der Ham

Leden: Per 1 januari bedroeg het ledenaantal: 881.

Personeelssamenstelling/wisselingen:

Personeel:

Per 1 januari is Marleen van der Lee gestopt bij Den Hâneker

Medewerkster Den Hâneker: Margriet de Jong.

Vrijwilligers Streekkantoor:

Peet Tuijtel en Jan Docters van Leeuwen.

Leen Lock

Ontwikkelgroep

Ontwikkelgroep

In het afgelopen jaar is de organisatiestructuur van Den Hâneker aangepast. Het bestuur is verkleind en de zelfstandigheid van werkgroepen is vergroot. Om de binding tussen het bestuur en de werkgroepen en de binding met de werkgroepen onderling te vergroten, is de ontwikkelgroep in het leven geroepen. Deze ontwikkelgroep vormt de schakel tussen de werkgroepen en het bestuur. De deelnemers zijn de trekkers van de werkgroepen en de vertegenwoordiger van het Streekcentrum. De voorzitter, Evert Gerards, zit in het dagelijks bestuur van Den Hâneker. Kees Meerkerk is ook bij deze bijeenkomsten aanwezig en heeft als taak te kijken wat er voor nieuwe ideeën in deze groep naar voren komen en wat dat op lange termijn kan betekenen voor Den Hâneker.

Wat doet de ontwikkelgroep? Het belangrijkste doel is dat de werkgroepen van elkaar kunnen leren en kijken wat zij voor elkaar kunnen betekenen. Zo kunnen we overlap tegen gaan en is het niet nodig dat we steeds het wiel uitvinden. Ook vormt zij het klankbord voor het bestuur.

Wat leeft er binnen de werkgroepen, waar moet door het bestuur prioriteit aangegeven worden. Op de eerste bijeenkomst op 17 november is van gedachte gewisseld waar de aandachtsgebieden van het bestuur en waar de aandachtsgebieden van de werkgroepen liggen. Ook is er door de aanwezigen aangegeven dat zij het belangrijk vinden dat de communicatie in het algemeen en communicatie van het bestuur naar de leden verbeterd wordt. Een ander belangrijk punt is samen kijken naar de toekomst. Wat betekent dat voor het bestuur en wat voor de werkgroepen. Dit jaar worden meerdere bijeenkomsten gehouden te beginnen in januari. Waar gaan we de eerstvolgende jaren prioriteiten aangeven wordt een steeds terugkerend thema.

Kees Meerkerk

Evert Gerards

Plattelandstoerisme en Streekproducten

Onder plattelandstoerisme verstaat de vereniging alle kleinschalige toeristische en recreatieve activiteiten op het platteland. Ook zal de tak streekproducten hieraan toegevoegd worden. Binnen Den Hâneker is er een collectief van ruim 90 ondernemers dat zich bezig houdt met dit plattelandstoerisme. De vereniging beperkt zich tot de streken Alblasserwaard en Vijfheerenlanden, behorende tot het zuidelijke deel van het Groene Hart.

De Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden worden gekenmerkt door het Hollandse landschap van weiden, waterlopen en de bijhorende flora en fauna. We zijn ons bewust van deze *historische en unieke landschappelijke kenmerken* en proberen dit in onze producten in te passen.

De ondernemers aangesloten bij Den Hâneker zorgen gezamenlijk voor de promotie van hun streek, en zetten zich in voor het *leefbaar en beleefbaar houden van het platteland*.

De uitvoering en begeleiding van het Plattelandstoerisme vindt plaats door de werkgroep.

Doelstelling werkgroep Plattelandstoerisme & Streekproducten

Een goed geformuleerde doelstelling kan de werkgroep helpen bij de afbakening van de taken en verantwoordelijkheden. Deze afbakening is belangrijk om effectief naar het beoogde resultaat te kunnen werken.

De werkgroep heeft zich de volgende doelen gesteld:

- Toerisme en Recreatie in de streek uit bouwen tot een rendabele, zelfstandige bedrijfstak
- Het Plattelandstoerisme in de streek verder professionaliseren
- Streekproducten en Plattelandstoerisme meer met elkaar verbinden (**de werkgroep zal dan ook Plattelands-Toerisme & Streekproducten gaan heten**).
- Toeristen langer in het gebied houden door middel van goede kwaliteit van en een ruim aanbod aan voorzieningen.

Resultaten

De Brochure

Ook dit jaar verscheen begin januari weer onze nieuwe brochure een product waar we met recht trots op mogen zijn. Dat er nog steeds gretig gebruik van gemaakt wordt is duidelijk want al vrij vroeg waren ze overal op.

De Website

Vanaf het begin van dit jaar is het voor ieder lid mogelijk om een eigen pagina op de website van den Haneker te beheren

Workshops

Er zijn diverse workshops georganiseerd o.a. : Help ik lig aan een fietspad en Vrijwilligers wat kan en mag ik er mee, Laat zien wat je doet en Inzicht in kosten en baten van recreatieactiviteiten.

Op 8 december hebben we nog workshop in het verschiet over social media i.s.m. GHkh.

Projecten

We zijn gestart met het project Even Opladen, hiervan is het de bedoeling dat ondernemers een paal met zonnepaneel plaatsen en op die manier duurzame energie die in onze regio is opgewekt aan de toerist kunnen leveren. Dit zijn natuurlijk geen gigantische hoeveelheden, maar het gaat om het idee er achter. Dit is momenteel in een gevorderd stadium de aanvragen zijn ingediend er is een goede verspreiding over de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden. Het jaar van de molen met daaraan gekoppeld het molenproject. Hierbij is een fietsroute ontwikkelt rondom Kinderdijk. Verder kunnen ondernemers die arrangementen hebben m.b.t. molens dit doorgeven via de site www.zuid-holland.com

In samenwerking met de VVVzhh is het Campererf gerealiseerd.

Contacten met onze leden

Startbijeenkomst

Deze was op 31 maart in de Schaapskooi van Huug Hagoort in Ottoland. Als gast was Jan Kooijman van het GHkh uitgenodigd. De avond had als thema “ Wat kunnen we voor elkaar betekenen”! Over en weer was er voldoende gesprekstof en hebben we van onze kant goed laten weten dat we er als Alblasserwaard en Vijfheerenlanden vaak maar een beetje bekaaid vanaf komen bij het GHkh. Het accent ligt vaak op de gebieden boven de lek terwijl wij een behoorlijk aandeel leveren in het leden aantal van het GHkh. Hier zou rekening mee gehouden worden aldus Jan Kooijman.

Midzomeravond

We waren dit jaar uitgenodigd bij Fruitbedrijf Stek in Kedichem we werden gastvrij onthaald door Marjan van den Berg. Marjan en haar man Johan zijn de trotse eigenaren van 2 sfeervolle van alle gemakken voorziene vakantiehuisjes voor mensen met een beperking. De barbecue was goed verzorgd en het was een geslaagde avond.

Herfstuitje

Op 25 oktober gingen we “Overleeks” kijken bij Marinus Rooken van Boerderij Levensvreugd, deze boer kan wel een dag vullen met praten over het ontstaan en het wedervaren van zijn onderneming. Maar niet alleen dat ook over het ontstaan van de ANV Weidehof. We kwamen dan ook tot de conclusie dat we elkaar wellicht konden versterken. Hier hebben we een rondleiding gehad over het bedrijf. En hebben we het handboogschieten kunnen beoefenen. Verder kan je op Levensvreugd boerenklompgolven, schouwvaren, zeskamp spelen en ook nog overnachten in een heuse melkwagen.

Na een heerlijke lunch zijn we naar de zilverstad getogen en hebben we een rondleiding gehad in het zilver/klokkenmuseum. Al met al een geslaagde dag waar helaas de opkomst niet zo groot was, maar waar je wel weer merkte zoals eigenlijk ieder jaar dat het goed is om elkaar te ontmoeten.

Beurzen

Om aan de recreatieve en toeristische mogelijkheden van de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden meer bekendheid te geven, namen we deel aan de Fiets- en Wandelbeurs en de 50 plus beurs. Ook waren we weer present op de Fokveedag en hadden we dit jaar een primeur namelijk de Lentiade. Op dit evenement waren we drie dagen samen met het GHkh aanwezig. Op al deze

beurzen is het voor de leden mogelijk om ieder voor zich zijn/haar eigen onderneming te promoten, dit willen we extra benadrukken, daarnaast is het leuk en gezellig en al bezig zijnde doe je nieuw ideeën en ervaring op.

Vergaderingen

Deze vonden plaats op 6 januari, 21 februari, 13 april, 1 juni, 10 augustus, 13 september, 11 oktober.

Educatie

Inleiding

Sinds 1997 vinden er via Den Hâneker educatieve activiteiten plaats om de streek, de natuur, de agrarische bedrijvigheid en het agrarisch natuurbeheer onder de aandacht te brengen. Aan alle basisscholen in de streek werd jaarlijks een lespakket aangeboden incl. een excursie naar een agrarisch bedrijf.

Activiteiten van 2011

Het scholenproject met twee lespakketten is weer naar tevredenheid uitgevoerd. (zie cijfers).

Het educatieve aanbod staat vermeld op www.denhaneker.nl en is natuurlijk via deze website te bestellen. Ook voor collega natuurverenigingen is het materiaal op deze manier beschikbaar. Er is een geslaagde activiteit op de Fokveedag georganiseerd: veel belangstelling, voldoende contacten met medewerkers uit het onderwijs. Er zijn grote vorderingen gemaakt met betrekking tot het lespakket voor het speciaal onderwijs. Verder zullen we de plantenlespakket vernieuwen, daarvoor hebben we een bijdrage gekregen vanuit het CBTB-fonds.

Cijfers

Deelnemers lesprogramma's 2011:

- 387 leerlingen uit 18 groepen van 8 verschillende basisscholen
- 10 agrariërs uit de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden.

Excursies voortgezet onderwijs:

- 194 leerlingen uit 8 klassen naar 2 verschillende agrariërs.

Overige excursies:

- Alle groepen van 1 basisschool naar een biologische melkveehouderij.

Werkgroepleden Educatie Den Hâneker in 2011

Willeke Ambachtsheer, Gert Baars, Lies Bassa, Martin Booij, Jonette Korevaar, Arja Romeijn.

Landbouw & Zorg

Algemeen

Doelstelling van de stichting Zorgboeren Zuid-Holland is het bieden van zorgarrangementen, leer- en werkervaringsplaatsen op agrarische bedrijven in het Groene Hart. De stichting is op 18 oktober 2008 opgericht KvK nummer 24444998, AGB code 732414. Voor het derde boekjaar in haar bestaan heeft de stichting in 2011 een flinke groei doorgemaakt. Het aantal aangesloten zorgboeren is echter afgenomen ten opzichte van eind 2010, van 35 naar 31 zorgboeren per 31 december 2011. De oorzaak hiervan is voornamelijk gelegen in het feit dat kleine zorgboeren moeite hebben met de invoering van het kwaliteitssysteem dat landelijk door de Federatie landbouw en zorg is ingevoerd.

Stichting Zorgboeren Zuid-Holland is in 2011 nadrukkelijker haar nieuwe naam gaan voeren in plaats van de oude naam Stichting Den Hâneker landbouw en zorg om te benadrukken dat we niet alleen in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden actief zijn maar onze activiteiten willen uitvoeren in de gehele provincie Zuid-Holland. Alleen op die manier is een gezonde en duurzame ondersteuning van de zorgboeren op de lange termijn mogelijk, naar voorbeeld van vele vergelijkbare provinciale organisaties. De stichting is voortgekomen uit de Vereniging Den Hâneker en onderhoudt goede contacten met de daarbij aangesloten organisaties.

De mensen

Er zijn per 31 december 2011 vijf medewerkers werkzaam bij de stichting. Per 31 december 2010 heeft Nelie Slob haar functie van directeur/bestuurder neergelegd. We hebben op 5 april 2011 officieel afscheid van Nelie Slob genomen en zijn haar veel dank verschuldigd voor de voortreffelijke wijze waarop zij de organisatie heeft opgebouwd en bestuurd. Per 1 januari 2011 heeft Daan Iken het stokje overgenomen als directeur/bestuurder. Voorts zijn Annelieke Steenbergen, zorg coördinator en Hetty Damsteegt, waarnemend zorg coördinator, Riek Bartels en Melanie van Rijswijk, administratief medewerkers, bij ons werkzaam. Ze vormen een klein en hecht team dat goed communiceert en elkaar goed ondersteunt.

De stichting heeft een **Raad van Toezicht** bestaande uit Jan Heijkoop, Loes van Ruijven- van Leeuwen, Wim van der Hoeven en Win Vergeer. Wim Vergeer heeft besloten om per 1 januari 2011 terug te treden. Er zijn derhalve in 2011 twee vacatures in de raad van toezicht die voorgedragen kunnen worden door de Raad van Advies (vacature Vergeer) en de cliëntenraad (nog niet eerder vervuld). Deze vacatures zijn in 2011 nog niet vervuld. Voorts heeft de stichting een **Raad van Advies** bestaande uit Kees Verburg, voorzitter, Klaas Damsteegt, Jaap Plooi, Jan Heykoop, Els van der Laan en Arie Bogaard. Arie Bogaard heeft zijn lidmaatschap per 16 november 2011 neergelegd, Bram Vink is per die datum zijn opvolger in de Raad van Advies.

In 2011 is een **cliëntenraad** opgericht die bestaat uit Yvonne Wemmenhove, voorzitter, Dineke van Vliet, Arie Slob, Mienke Slob, Jolanda Verdoorn en J. Sluimer. De cliëntenraad heeft in het eerste jaar van haar bestaan voornamelijk een groot aantal voorwaardenscheppende zaken gedaan zoals het vaststellen van een reglement, een overeenkomst met de bestuurder en de algemeen organisatorische zaken zoals planning en p.r. Tevens is er een verbinding gelegd met de **vertrouwenspersoon** van de cliënten die de stichting heeft benoemd in de persoon van Agnes van Mil.

De aangesloten zorgboeren zijn in 2011 drie keer bijeen geweest in z.g. **studiegroep avonden**. Drie keer is er een regionale **“huiskamerbijeenkomst”** geweest voor de aangesloten zorgboeren om op informele wijze met elkaar en de medewerkers in contact te zijn en te praten over de toekomst van onze sector.

De stichting is aangesloten bij de **Landelijke Federatie Landbouw en Zorg** die in 2010 van de grond is gekomen. Daarnaast onderhoudt de stichting veel en intensieve contacten met diverse zorgorganisaties, met de verschillende regionale vestigingen van MEE, met Jeugdzorg, het Zorgkantoor Waardenland en Midden-Holland, gemeenten en een groot aantal maatschappelijke en belangenorganisaties in Zuid-Holland en heeft een actuele website

waarop op transparante wijze veel informatie beschikbaar is over de organisatie en haar werkwijze. Tenslotte heeft de stichting contacten met de **Vereniging van Zorgboeren in Zuid-Holland**, een zustervereniging met een vergelijkbare doelstelling maar een andere werkwijze. Er hebben in 2011 twee gesprekken plaats gevonden op ons initiatief om tot samenwerking te komen en tot gezamenlijk gebruik van de onze AWBZ toelating. Helaas heeft dit nog niet tot concrete samenwerking geleidt. Op 1 oktober 2011 hebben beide organisaties zich gezamenlijk gepresenteerd op de jaarlijkse Fokveedag.

De cijfers

Al eerder is gememoreerd dat de stichting een groot aantal zorgboeren in Zuid Holland aan zich verbonden heeft. Eind 2010 waren er dat 36 en in de loop van 2011 is het aantal gedaald naar 31 zorgboeren. Dit zijn in het algemeen relatief kleine zorgboeren die de administratieve belasting van het “zorgboerenpak” (met alle kwaliteitseisen) niet in verhouding vinden staan tot de opbrengsten. Uiteraard betreuren wij dat en doen er alles aan om de administratieve belasting te beperken.

Er waren op 1 januari 2011 122 cliënten in begeleiding bij de zorgboeren. Op 31 december 2011 waren er 167 cliënten in zorg. Er zijn in 2011 32 cliënten uitgestroomd en 77 nieuwe cliënten ingestroomd. De bruto omzet van de stichting is ten opzichte van 2010 gestegen met ca. 40%. De stichting heeft per 31 december 2011 een eigen vermogen van ruim € 85.000 hetgeen voor een zorginstelling een “normale” verhouding is.

Staat van baten en lasten			2011		2010
Baten			€		€
Budgethouders			560.107		398.847
Subsidies			4.000		4.047
Overige baten			0		2.440
Giften			250		78
Renten			742		596
			565.099		406.008
Lasten					
Zorgboeren			449.998		319.073
Lonen en honoraria			74.064		53.826
Onkostenvergoedingen			3.000		1.500
Overige lasten			11.575		10.486
Afschrijvingen			226		226
			538.863		385.111
Saldo van baten en lasten					
			26.236		20.897
Toevoegingen aan voorzieningen			0		0
Onttrekkingen aan voorzieningen			750		1.650
			750		1.650
Resultaat boekjaar			26.986		22.547

En nu verder

Het jaar 2012 zal een cruciaal overgangsjaar worden voor Zorgboeren Zuid-Holland. Enerzijds hebben we voor 2012 de langverwachte overeenkomst met het Zorgkantoor kunnen verwerven zodat we zorg in natura kunnen leveren aan cliënten. Anderzijds is het per 1 januari 2012 niet meer mogelijk voor nieuwe cliënten om een PGB te verkrijgen en zal de AWBZ component begeleiding per 1 januari 2013 overgeheveld worden naar de gemeenten in Nederland. Tenslotte zal per 1 januari 2014 het PGB. Via het Zorgkantoor geheel verdwijnen. Dit alles betekent dat we in 2012 veel werk zal moeten worden verzet om onze werkzaamheden bij de gemeenten in Zuid-Holland onder de aandacht te brengen en in 2013 overeenkomsten af te sluiten met die gemeenten waar de cliënten en de Zorgboeren zijn gevestigd. Ook de Wet werken naar vermogen biedt kansen voor de zorgboeren om begeleiding te bieden aan cliënten. Tenslotte zal ook meer gekeken worden naar de mogelijkheid om aan traject begeleiding te doen voor jongeren die uitvallen uit het onderwijs en toch een startkwalificatie willen halen door middel van begeleiding en werkstage. Kortom enkele bedreigingen maar toch vooral kansen om het succesrijke werk van de zorgboeren ook de komende jaren met kracht voort te zetten.

Daan Iken
Groot Ammers, maart 2012

WAV

Het motto van de WAV (Werkgroep Duurzame Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking Alblasserwaard Vijfherenlanden) is onveranderd 'mondiaal denken en lokaal handelen'. De activiteiten die hierbij horen zijn uitwisseling en vorm geven aan de eigen verantwoordelijkheid.

In juni 2010 is er in het kader van uitwisseling een bezoek gebracht aan de boerenorganisatie in Suhum, Ghana, waar de WAV al contact mee had via de secretaris Samuel Yaou Ofori, die in 2010 in Nederland was.

Dit bezoek was kort, maar wel intensief en het startpunt voor een verdergaande uitwisseling. Er bleken duidelijke inhoudelijke overeenkomsten te zijn tussen de richtinggevende dimensies van de WAV en de Heifer-hoekstenen die de boerenorganisatie hanteert. Bovendien bleek er in Suhum een duidelijke interesse in een verdergaande inhoudelijke uitwisseling met de WAV.

Het blijkt lastig, maar wel degelijk mogelijk, om op continentale afstand de uitwisseling verder in te vullen.

Zo is eind 2011 een PUM aanvraag voor de boerenorganisatie bijna gereed om ingediend te worden. Deze aanvraag voor een professionele PUM adviesmissie betreffende de knelpunten waar de boeren in Suhum mee te maken hebben, is geheel door de Ghanese boeren zelf geformuleerd. De bijdrage van de WAV bestond uit het stimuleren en het administratief ondersteunen.

Uitwisseling wordt, in de visie van de WAV, niet eenzijdig gevoed door bezoeken van hier naar daar. Daarom is ook gestart met het contacten leggen ten behoeve van een stage, die de WAV wil organiseren voor Emmanuel Eshun, een dierengezondheidsdeskundige die, vanuit het Ministerie van Landbouw en Voedsel werkt met de Ghanese boeren.

De uitwisseling met Ghana is voor de WAV tevens een samenwerking met de Bestuurlijke Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking (BWO) van de gemeente Graafstroom. De BWO biedt de WAV een platform van organisaties die lokaal of regionaal in de ontwikkelingssamenwerking actief zijn. Ultimo 2011 is de WAV helaas nog niet geslaagd om

voor de Suhum New Methodist Church en de Suhum Methodist Primary School, waar bezoeken aan zijn afgelegd en waar interesse was voor een uitwisseling, een uitwisselingspartner te vinden. Een reële verwachting is dat dit in het begin van 2012 wel zal slagen.

In 2012 wil de WAV, samen met een kerkelijke en schoolvertegenwoordiger, wederom een bezoek brengen aan Suhum. Doel is enerzijds de uitwisseling breder te trekken (een directe betrokkenheid van meer WAV leden en ook van een school en een kerk) en anderzijds de uitwisseling te verdiepen en verder te concretiseren.

Het is voor de WAV stimulerend om deel te nemen aan de Ontwikkelgroep van Den Hâneker. Als in het BWO overleg, biedt de Den Hâneker Ontwikkelgroep een platform voor verschillende organisaties, in dit geval van de zuster-werkgroepen van Den Hâneker. De start in 2011 is veelbelovend. Tevens was er in oktober voor de Den Hâneker werkgroepen de jaarlijkse Fokveedag presentatie naar het grotere publiek, die voor de WAV in het teken van Ghana stond.

De eigen verantwoordelijkheid, het lokale handelen, als essentiële “poot” van de WAV, is in 2011 vooral door de duurzaamheidsorganisatie Blauwzaam duidelijk vorm gegeven. Deze duurzaamheidsgroep, in 2010 mede door betrokkenheid van de WAV gestart, heeft vanaf de start vrij los van de WAV gefunctioneerd, zij het dat er diverse mensen zowel bij de WAV als bij Blauwzaam betrokken zijn.

De WAV heeft ook in 2011 steeds het belang van voedselkwaliteit, en hoe dat te meten, onderschreven. Een vaste organisatorische invulling heeft dit thema echter nog niet gekregen.

2011 was voor de WAV vooral het jaar van het verder vormgeven van de veelbelovende uitwisseling met Ghana. Daarnaast waren er de positieve contacten met BWO, met Den Hâneker werkgroepen en met Blauwzaam. Een goede basis om 2012 in te gaan en aan ons “mondiale denken”, ons “lokale handelen” en hun onderlinge samenhang te werken.

Agrarisch Natuurbeheer / Stichting SNL:

Weidevogelbeheer

Het jaar 2011 werd gekenmerkt door afwisselend extreme weersomstandigheden. Voor de weidevogels was het droge voorjaar een extra hindernis om te komen tot een goed broedsucces en het grootbrengen van de jonge kuikens. Toch kunnen we terugzien op een goed weidevogeljaar, de nieuw aanpak binnen de SNL (Subsidiestelsel Natuur en Landschap) waarbij naast het beschermen van de nesten ook meer nadruk ligt om de bescherming van de jonge kuikens lijkt in de praktijk te gaan werken. We zien dat deelnemers op een gedreven manier bezig zijn om ieder jaar weer tot een beter resultaat te komen! Met bijeenkomsten rondom een bepaald thema wordt getracht het kennisniveau van de deelnemers op een hoger plan te brengen.

Er is ook nog steeds belangstelling van nieuwe deelnemers, deze kunnen meedoen als zij aan kunnen tonen dat zij voldoen aan de instapeis van 50 broedparen per 100 ha, waarvan 10 grutto's en er voldoende budget voorhanden is.

Botanisch beheer.

Al sinds de invoering van de SNL per 1 januari 2010 is het alleen mogelijk om bestaand beheer te continueren. Hierbij gaat het in de meeste gevallen om het randenbeheer. De laatste

jaren zijn er meerdere mensen geweest die mee zouden willen doen aan het botanisch beheer (randenbeheer of volvelds). Helaas biedt de subsidieregeling momenteel geen ruimte om deze deelnemers deel te laten nemen, zelfs niet in die gevallen dat er ecologisch gezien een hoog niveau wordt gehaald!

Foerageergebieden overwinterende ganzen

De Alblasserwaard en Vijfheerenlanden bevatten in totaal bijna 2000 ha waarop in de winterperiode, van 1 oktober tot 1 april, de overwinterende ganzen gastvrij worden ontvangen en zich tegoed kunnen doen aan het gras wat dan nog op de percelen aanwezig is. De deelnemers ontvangen hiervoor een vaste vergoeding, daarnaast wordt ook de schade automatisch getaxeerd en indien er schade wordt geconstateerd wordt deze ook uitgekeerd. Een werkwijze die in de praktijk zowel voor de deelnemers als de overwinterende ganzen beter werkt dan het oude systeem waarbij de ganzen verjaagd moeten worden alvorens in aanmerking te kunnen komen voor schadevergoeding.

Werkgroep

De werkgroep agrarisch natuurbeheer houdt zich bezig met tal van zaken rondom het agrarisch natuurbeheer. Op dit moment staat het nieuwe GLB (Gemeenschappelijk Landbouw Beleid) hoog op de agenda. Dit nieuwe GLB heeft grote gevolgen voor het agrarisch natuurbeheer en met name de financiering hiervan. Het huidige GLB loopt eind 2013 af, dan zal er een overgang plaatsvinden naar een nieuw GLB. De werkgroep onderzoekt de mogelijkheden die we hebben om zo goed mogelijk in te spelen op het nieuwe GLB. Diverse beleidsmatige zaken komen ook regelmatig terug op de agenda van de werkgroep, zo is Natura 2000 een onderwerp wat regelmatig ter sprake komt. De natuurdoelstellingen in de Natura 2000-gebieden (een vijftal in ons werkgebied) dienen gerealiseerd te worden, maar anderzijds mogen deze geen belemmering vormen voor de agrarische bedrijven in de omgeving, een normale bedrijfsvoering en bedrijfsontwikkeling dient wel mogelijk te blijven! De werkgroep tracht ook nieuwe projecten op te starten, zo zal in 2012 onder andere worden geprobeerd om een project op te starten ten behoeve van het onderhoud van pestbosjes. De werkgroep onderhoudt ook contacten met andere organisaties en overheden, zo zijn er contacten met de provincies Zuid-Holland, Utrecht, Waterschap Rivierenland, Veelzijdig Boerenland etc.

Ruimte voor de Lek:

Stand van zaken ruimte voor de Lek: Sinds mei 2011 is Den Hâneker in samenwerking met 3 veehouders beoogd eindbeheerder.

Voorontwerpplan is door de provincie Utrecht afgerond en overgedragen aan Rijkswaterstaat. We hebben met andere partners in het gebied hier een grote rol in mogen vervullen.

Sinds oktober zijn wij begonnen met overleg over de uitvoering en aanbesteding van het plan met vertegenwoordigers van RWS. Dit loopt nu.

We gaan als Hâneker een aparte werkgroep vormen voor deze activiteit van natuurbeheer.

Planning van RWS:

2012-2013 verdere grondverwerving

2014-2015 uitvoering van de werkzaamheden.

2016 Als alles goed gaat voeren enkele boeren en Den Hâneker het beheer

Energiewerkgroep:

2011 stond in het teken van het project MijndakJouwDak.

Met dit project wil de werkgroep, dat boeren en burgers samen investeren in zonnepanelen op de schuren van de boeren. In ruil voor de investeringen ontvangen burgers en boeren groene stroom uit de eigen regio.

Onze belangrijkste gedachten daarbij zijn dat we door gemeenschappelijke investeringen voor de bouw van zonnepanelen we beseffen dat kleine financiële bijdragen het verschil kunnen maken en dat we door lokale initiatieven de samenwerking op het platteland kunnen versterken en zo een bijdrage leveren aan een groene, plattelandseconomie.

Om de samenwerking organisatorisch, juridisch en financieel goed te laten verlopen wil de werkgroep een coöperatie oprichten waarin deze zaken worden geregeld. Voor de oprichting van de coöperatie en een bijdrage in de investering heeft de werkgroep een subsidie aangevraagd bij de provincie Zuid-Holland. De aanvraag is door de provincie goed gekeurd. Het wachten is op het Ja-woord van de Dienst Landelijke Gebieden.

Op de site van www.blauwzaam.nl en op de site www.denhaneker.nl doen we regelmatig een update van de activiteiten.

Activiteiten rondom MijndakJouwDak in 2011:

- Voorlichting in de krant o.a. Het Kontakt en Algemeen Dagblad
- September 2011 afronding en indiening van de subsidieaanvraag.
- Informatieochtend over zonnepanelen bij de familie Kortleve in Oud-Alblas
- Fokveedag 2011: De werkgroep energie geeft informatie over het project om zonnepanelen op daken van agrariërs te leggen door middel van voorfinanciering door boer en burger in ruil voor groene stroom.
- Leden van den Hâneker waarvan het email adres bij het secretariaat bekend is zijn benaderd en gevraagd naar hun interesse en/of deelname aan het project; Ook de klanten kontakten van de Groene Geer in Nieuwland zijn benaderd;
- Mijndak/JouwDak bij Goedemorgen Nederland: JouwDak/Mijndak kwam in het nieuws bij KRO's Goedemorgen Nederland. Interview te beluisteren op de site van www.blauwzaam.nl MijndakJouwDak volop in gesprek met andere regio's.
- Op uitnodiging van de Milieufederatie waren de Hoeksche Waard, Goeree Overflakkee en Alblasserwaard en Vijfheerenlanden in gesprek over de kansen voor samenwerking.
- Gesprekken met burgers o.a. aan de keukentafel bij de familie van Rees in Brandwijk
- Presentatie van het project in het duurzaamheidscafé in Dordrecht

Plannen in 2012:

- Toekenning van subsidie
- Oprichten van een coöperatie
- Aanvraag van een green deal met de overheid
- Investeren in zonnepanelen op de daken van boerderij-schuren
- Actieve website waar burgers vragen kunnen stellen over energievraagstukken
- Gesprekken met geïnteresseerde burgers
- Informatievoorziening